

IT-TRASPORT PUBBLIKU F'MALTA

Ir-reazzjoni ta'
I-Assocjazzjoni Trasport Pubbliku
għad-dokument maħrūg
mill-Ministeru għall-Infrastruttura,
Trasport u Komunikazzjoni

Assoċjazzjoni Trasport Pubbliku
Public Transport Association

Hire of Coaches & Vintage Buses

41, Dun Ĝorġ Preca Street, B'Bajda HMR 1600
Tel: 2125 0007/8/9 - Fax: 2124 5715
www.atp.com.mt
atp@atp.com.mt

DAHLA

L-Assoċjazzjoni Trasport Pubbliku magħrufa fil-qosor bħala l-ATP ilha mwaqqfa għal dawn l-akħjar tlettin sena. Hija l-Organizzazzjoni li tgħaqqad is-Sidien kollha tax-xarabanks jew buses li joperaw fis-sistema ta' trasport pubbliku. Ahna distinti u differenti mill-ADT li hija l-Awtorita' Dwar it-Trasport. Filwaqt li ADT hija Awtorita' mmexxija u ffinanzjata kollha mill-gvern, l-ATP hija aħna s-sidien individwali li magħqudin flimkien noperaw it-trasport pubbliku u li minnu naqilgħu l-ghixien għall-familji tagħna.

L-Assoċjazzjoni Trasport Pubbliku tkaddem madwar 600 ruħ u llum tinsab taħt theddida serja dwar l-eżistenza tagħha. Wara li l-Gvern permezz tal-Ministru l-Onor. Dr. Austin Gatt varu rapport rigward it-trasport pubbliku, l-Assoċjazzjoni ġasset li jkun xieraq li hija tesprimi l-fatti u l-vedutti tagħha dwar dak li ġara fil-passat, x'qed jiġi fil-preżent u l-intenzonijiet futuri tal-gvern rigward dan is-settur.

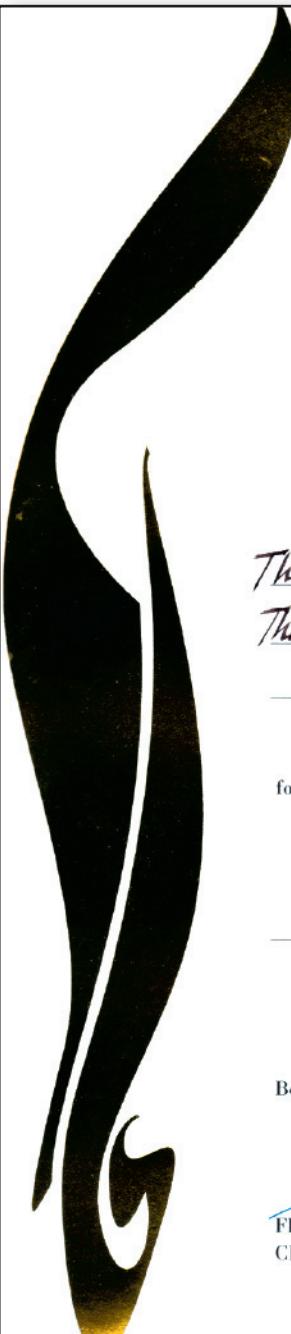
L-ATP trid turi lil kulħadd li minkejja l-wegħħidi u l-paroli li saru u qed isiru fuq it-trasport pubbliku, kien fiti ħafna dak li fir-realta' twettaq. Iżda issa l-Gvern hu magħfus mill-Unjoni Ewropeja biex sas-sena 2010 iwettaq riforma fit-trasport pubbliku simili għal li hemm f'pajjiżi oħra membri tal-Unjoni Ewropea. Għaldaqstant il-Gvern ma jistax jibqa' jidħaq bil-Poplu, u iktar u iktar, bis-Sidien tal-karozzi tal-Linja, l-Ħaddiema u l-Familji dipendenti minnhom, li s-sors tal-ghixien tagħhom ġej minn dan is-settur.

Aħna, kuntraru għal dak propost fid-dokument tal-Gvern qed nistennew lill-Prim Ministru jżomm u jwettaq il-Ftehim li flimkien Miegħu u l-Ministru l-Onor Jesmond Mugliett wasalna għalih fit-xur ilu biss, eżatt fi Frar 2008. B'hekk ir-riforma ssir kif miftiehem u tkun ta' ġid għas-Sidien u l-Ħaddiema kollha fis-settur ta' trasport pubbliku u mhux l-inqas ta' beneficiju, effiċċjenza u aktar kumdità għall-Poplu Malti.

Victor Spiteri

President - Assoċjazzjoni Trasport Pubbliku
Chairman - Federazzjoni tat-Trasport ta' Malta

EUROPEAN EXCELLENCE AWARDS 2007

Nominee

*The Public Transport Association Malta
The Maltese Route Bus Service Management
With MaltaBus Advertising Ltd*

was nominated for the European Excellence Award 2007
for outstanding accomplishments in the field of communications and PR

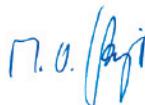
in the category

Automotive and Transport

Berlin, December 13th, 2007

Florence Ranson
Chairwoman of the Jury

Marc-Oliver Voigt
Chairman of the Jury

L-Iżvilupp tal-Assocjazzjoni ta' Trasport Pubbliku (ATP)

It-Trasport Pubbliku hu s-sinsla ta' kif jopera l-pajjiż. Il-mobilità tan-nies u ndividwi hija kruċjali għall-ekonomija tal-pajjiż.

Wara li spiċċat l-era tat-tram f'Malta bdew jiddaħħlu l-karozzi bil-mutur u minn hemm telaq is-servizz tal-karozzi tal-linja li ssostitwixxa kull mezz ieħor ta' trasport u mobilità tan-nies.

L-ewwel intraprendituri kienu diversi kumpaniji li wara li dawn fallew, inxtraw minn sidien individwali. Wara ngħaqdu fi tliet kumpaniji. Dawn l-istess ma setgħux ikampaw biex imbagħad fl-1977 il-Gvern ta' dak inhar għaqqa qadhom f'kumpanija waħda taħbi l-isem ta' 'The General Transport Union'.

Minn hemm l'hawn is-sidien ingħaqdu taħbi l-Assocjazzjoni li llum hija magħrufa bħala l-Assocjazzjoni Trasport Pubbliku (ATP).

Tul it-tletin sena li għaddew l-Assocjazzjoni ħadmet bis-sħiħ biex tħares l-interessi tal-membri tagħha u żammithom mgħaqqudin flimkien filwaqt li żammet relazzjoni tajba mal-gvern tal-ġurnata. Għalhekk issa l-Awtoritatiet tal-pajjiż setgħu jitkellmu ma' Organizzjoni Nazzjonali flok ma' īnfra sidien individwali. L-Assocjazzjoni dejjem għarfet kif timxi u tikkoppera mal-gvern tal-ġurnata ħalli jitjeb is-servizz.

Illum l-Assocjazzjoni topera madwar 82 rottu madwar Malta b'aktar minn 4,300 vjaġġ kuljum. Dan minbarra li topera wkoll servizz ta' bil-lej minn diversi bliest u rħula, minn u għal Paceville. Barra minn hekk topera wkoll ġarr ta' tfal ta' l-iskejjal ta' l-istat u xogħol ieħor privat konness mal-ġarr ta' passiġġieri. Tul dan iż-żmien l-ATP introduciet diversi rotot ġodda minkejja li xi wħud minnhom joperaw b'telf.

IT-TRASPORT PUBBLIKU F'MALTA

Viżjoni għal Trasport Pubbliku li jaqdi lill-Pubbliku f'kuntest ta' sostenibbiltà ambientali

Dokument imhejji mill-Ministeru għall-Infrastruttura, Trasport u Komunikazzjoni.

Lulju 2008

SILTA MILL-INTRODUZZJONI TAL-MINISTRU ONOR. AUSTIN GATT GHAD-DOKUMENT PREŽENTAT F'ISEM IL-GVERN RIGWARD IT-TRASPORT PUBBLIKU F'MALTA

Il-Gvern u l-Maltin u l-Għawdexin kollha jridu jaraw riforma fit-Trasport Pubbliku. Issa wasal iż-żmien fejn ngħaddu verament għall-fatti u nimmiraw li sa l-2015 ikollna sistema ta' trasport pubbliku li taqdina verament. Fl-imgħoddi saru diversi attentati biex jiġu rrangatxi problemi rikkorrenti. F'xi affarrijiet morna 'l quddiem iż-żda ġeneralment il-pubbliku baqa' m'hux sodisfatt bil-livell ta' servizz li qed jingħata. Għalxejn nippuraw inwaħħlu f'dan u fli-ieħor, hu probabbli li kulħadd irid jerfa' parti mit-tort. L-importanti issa hu li nharsu 'l quddiem u flimkien insibu soluzzjonijiet għall-problemi li ilna nafu x'inhuma.

Nifhem li dan se jiċċwa l-flus u nifhem li rridu nibnu sistema integrata ta' trasport li tkun kummerċjalment vijabbi bil-Gvern li jissussidja s-setturi soċjali li haqqhom l-għajnejn. Nifhem ukoll, iż-żda, li sistema ta' trasport integrata u moderna trid titmexxa bi professjonalità bil-għan li tagħti servizz ta' eċċellenza u jekk dan isseħħi allura nemmen li l-utent ikun lest iħallas għas-servizz.

Il-mission statement tagħna għalhekk nemmen li għandu jkun: "biex ikollna servizz ta' trasport pubbliku ambjentalment u finanzjarjament sostenibbli, integrat u modern, li hu mfassal biex jaqdi l-htiġijiet ta' min južah".

Austin Gatt

Risposta ta' l-Assoċjazzjoni (ATP)

L-ATP hija konxja ta' l-importanza lit-trasport għandu fl-ekonomija u fl-izvilupp tal-pajjiż u għaldaqstant minn dejjem kienet lesta biex tikkontribwixxi u tipparteċċipa f'kull inizzjattiva biex dan il-ġhan jintlaħaq. Kif digħi nkiteb mill-awtoritajiet tal-pajjiż dan is-settur ma ngħatax l-attenzjoni meħtieġa u neċċessarja tul dawn is-snini.

Għall-ATP hija validissima l-ammissjoni tal-Onor. Ministru Austin Gatt fejn iddi kċċara li s-sistema preżenti fit-trasport pubbliku hija falluta, għax din hija xieħda ta' kemm dan il-gvern falla fejn jidħol dan is-settur. Ir-raġunijiet prinċipali

għal dan il-falliment huma, it-telqa sħiħa li tkalliet tirrenja kif ukoll il-ħegġa li jitwettqu l-wegħdiet miftehma.

Eżempji:

- *Vened mingħajr ebda informazzjoni għall-pubbliku.*
- *Nuqqas ta' facilitajiet anke sanitarji kemm għall-pubbliku u kemm għall-ħaddiema*
- *Ma twettaqx il-ftehim iffirms fl-2004 fejn fost diversi mizuri kellha tiddaħħi fis-servizz is-sistema ta' l-AVL. Din is-sistema kienet maħsuba biex tagħti informazzjoni kompreksiva lill-passiġġier, lill-operatur (ATP), kif ukoll l-lir-regulatur (ADT) fuq is-servizzi kollha offruti fis-servizz tat-trasport pubbliku. B'hekk b'dan il-mod kelly jkun hemm sorveljanza tal-operat kollu tas-servizz provdut. Dan kien ha jsir ġurnata b'ġurnata u għalda qstant wieħed seta' jibda jikkoreġġi u jirrangha n-nuqqassijiet.*
- *Ma tkompliex il-ftehim li l-ATP laħqet mal-gvern fl-1995 sabiex jinbidlu l-karozzi tal-linja l-qodma ma' oħra jn-għoddha.*

L-ATP kienet konxja li mad-dħul ta' Malta bħala membru sħiħ tal-Unjoni Ewropea, il-pajjiż kelly jaddotta regoli u mizuri ġgodda fejn jidħol il-qasam tat-trasport. Hawn l-ATP wara li kummissjonat studju wissiet lin-Negożjaturi tal-gvern Malti dwar tibdil li jrrid iseħħi u li mhux tajjeb għall-pajjiżna. Fil-fatt l-Assocjazzjoni matul in-negożjati pparteċipat bis-sħiħ f'diversi laqgħat fosthom fil-MEUSEC sabiex tgħin lill-Gvern fin-negożjati ta' qabel is-sħubija.

Minkejja t-twissijiet tal-ATP in-negożjaturi min-naħha tagħhom taw l-assigurazzjoni li l-UE aċċettat li l-meżzi ta' trasport f'Malta ikunu protetti għax qieset iċ-ċirkustanzi speċjali ta' Malta. Li illum, tlett snin wara s-sħubija fl-UE, il-Gvern Malti se ikollu jattwa l-leġislazzjonijiet kollha, bħal kull pajjiż ieħor membru, dan juri l-qed li mexa bih il-Gvern fin-negożjati dak iż-żmien.

Minħabba dan, illum l-ATP qed tiffaċċja problemi sforz negożjati ħżiena li aċċettaw in-negożjaturi f'isem il-Gvern Malti. Il-pariri ta' l-ATP dak inhā kienu li Malta minħabba c-ċokon tagħha kemm fil-popolazzjoni kif ukoll f'distanzi, in-negożjati kellhom ikunu kkonċentrati fuq reġjun u mhux fuq pajjiż.

Minkejja dan kollu l-ATP qed tkħares 'il quddiem sabiex tikkumbatti għal dawn l-ostakoli biex issostni l-eżistenza tagħha u l-interessi u l-investiment li s-sidien għandhom fis-settur tat-trasport pubbliku.

Mid-dokument tal-Gvern

FEJN FALLEJNA

Ir-raġunijiet li ġejjin huma probabilment l-aktar raġunijiet importanti għaliex sa issa falla t-trasport pubbliku ta' pajjiżna:

1. Ir-rotot tagħna tfasslu ħafna snin ilu u s-sistema li għandna tirreagħixxi bil-mod wisq għal kif tinbidel id-domanda għal rotot ġodda u frekwenzi differenti. It-Terminus tal-Belt hu l-fus li fuqu jistrieħu l-komunikazzjonijiet kollha li jfisser li bliest qrib xulxin iżda 'l bogħod mill-Belt m'għandhomx konnessjoni tajba.

Żviluppi ġodda u konċentrazzjonijiet ġodda ta' domanda għat-trasport kważi qatt ma jinfluwenzaw l-ippjanar tat-trasport pubbliku. Ikun hemm ċaqlieq biss meta jieħu l-inizzjattiva l-Gvern u l-Gvern hu diżiñcentivat għax bl-arranġamenti kuntrattwali li għandna, rottu ġidida, flok tfisser aktar dħul għas-sistema tat-trasport pubbliku, tfisser biss aktar sussidju li jħallas il-Gvern. Ir-riġiditā fir-rotot tagħna hi pjaga inutli għax suppost li għax għandna karozzi tal-linja (u m'hux tren jew tramm) m'għandux ikun diffiċċi biex nibdlu rotot malajr. Iżda dan qatt ma rnexxielna nagħmluh.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

Tajjeb wieħed jiċċara li r-rotot qatt ma jitfasslu mill-ATP iżda huma mponuti mill-Awtorità dwar it-Trasport ta' Malta immexxija mill-Gvern. Kull meta sar xi tibdil, dejjem sar bi qbil bejn l-ADT u l-ATP.

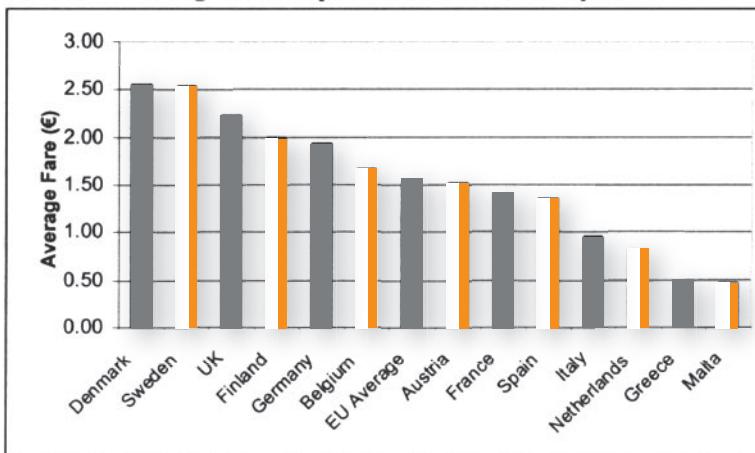
Anke certu tibdil propost sabiex ir-rotot jaġġornaw ruħhom għaż-żminijiet ta' llum, kemm jekk il-proposta tkun ġejja mill-ADT jew mill-ATP, ġieli ġara li din issib reżistenza kemm minn xi residenti, Kunsilli Lokali jew xi Ministru li jkollu kostitwenza f'dik il-belt jew raħal partikulari.

Rigward il-kwistjoni tas-sussidju dan ikun meħtieg għal diversi raġunijiet fosthom li:

- a) L-ADT tiffissa n-noll ta' kull rottu.
- b) Qabel rottu tkun introdotta ma jsirx studju dwar il-vijabilità tagħha.
- c) Ir-rottu tista' tkun għall-benefiċċju socċjali li f'liema każ ma tistax iġġorru l-ATP, iżda jrid ikun sostnut mill-Gvern kif inhu d-dmir u l-obbligu tiegħu lejn iċ-ċittadin.

Għaldaqstant, mhux korrett li tingħata l-impressjoni li s-sussidju li jingħata lis-sidien qis u qed jingħata 'gratis' u mhux biex jinżamm noll iħihs għall-pubbliku. Dan jidher ċar mid-dokument mħnejji mill-UK Commission for Integrated Transport (2001) u nkluż fir-rapport imħejji mill-konsulentji Ernst & Young Ltd.

Figure 5: Comparative fares across Europe

Source: UK Commission for Integrated Transport (2001)

Tabella li tikkompara l-prezijiet tan-noll tat-trasport pubbliku fil-pajjiżi ta' l-Unjoni Ewropeja u li turi li Malta hija l-orħos fost kulħadd.

Dan juri li Malta għandha l-orħos nollijiet fit-trasport pubbliku fl-Ewropa.

Tajjeb li wieħed isemmi li fis-snin li għaddew l-ATP ippartecipat f'laqgħat ma' l-ADT sabiex jitfassal programm u pjan ta' rotot ġodda biex jaqdu l-ħtiġijet tal-lum. Iżda sa llum il-Gvern għadu ma kkonkludiex fuq dan il-pjan.

Meta l-Gvern ilesli u jgħaddi dan il-pjan lill-ATP, tkun pronta li taħdem fuqu mmedjatament u tagħti r-reazzjoni tagħha fi żmien qasir .

Mid-dokument tal-Gvern

2. Il-karozzi li jintużaw fuq il-linja m'humiex adegwati għas-servizz li għandna bżonn. Il-karozzi li għandna huma kollha ta' l-istess daqs: żgħar wisq għal ġertu rotot iffullati u kbar wisq għal ġertu rotot oħra. Jekk għax kbar wisq għandna konċentrazzjonijiet sħaħi tal-popolazzjoni (l-aktar fl-irħula l-qodma) li huma dejjem il-bogħod mit-trasport pubbliku. Jekk għax żgħar wisq naħdmu b'mod li m'hux effiċjenti billi niddedikaw aktar karozzi milli kieku jkun hemm bżonn biex iservu xi rottu jew oħra.

3. Il-karozzi ta' fuq il-linja huma qodma u l-programm ta' bidla tagħhom hu lent, ħali u daqt isir inutli. Hemm wisq karozzi li m'humiex xierqa għall-aspettattivi rajjonevoli tal-pubbliku. Issir diskussjoni fuq l-arja kundizzjonata fejn f'ħafna mill-karozzi li għandna anqas biss għandna ventilazzjoni adegwata u siġġiġiet suriet in-nies.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Fl-1995 ġie ffrimat ftehim bejn il-Gvern, I-ADT u I-ATP sabiex ix-xarabanks kollha f'Malta jinbidlu fuq medda ta' 3 snin u li dawn kellhom ikunu ta' standards Ewropej. Il-Gvern attwa dan il-ftehim 8 snin wara u biddel biss madwar 140 karozza minn 508. Fir-rigward ta' daqs u spċifikazzjonijiet dawn inħargu mill-ADT f'isem il-Gvern.

Li l-lum wieħed jgħid li l-karozzi l-ġodda li kienu mpurtati mill-Gvern 5 snin ilu, issa m'għadhomx adekwati, din tagħiġi wieħed x'jifhem li d-deċiżjoni ta' dak inħar kienet waħda ta' politika zbaljata mill-ADT.

Jekk illum hemm il-ħsieb li jidħlu fis-servizz xarabanks ta' daqsijiet differenti, I-ATP tinsab disposta li tiddiskuti u taddotta kull proposta pozittiva sabiex jitjieb is-servizz.

Mid-dokument tal-Gvern

4. Is-sistema li għandna li kull xufier (jew kważi) hu sid il-karozza, jfisser li qed inħallsu sussidji goffi u wisq aktar milli hemm bżonn biex nibdlu l-flotta. U sakemm nilħqu kull m'għandna nibdlu.....

5. Is-sistema li xufier jaħdem darba iva u darba le hi sistema hażina. Lewwel nett fil-granet ta' xogħol xufier jaħdem mas-16-il siegħa. Dan hu numru ta' siegħat esaġerat u perikoluż. M'hux ta' b'xejn il-passiġġiera jilmentaw li spiss isibu xufiera żorr u mdejjen. Hu mertu tax-xufiera li ma jkollniex aktar incidenti b'dawn it-tipi ta' xiftijiet, iżda ma jistax ikun nibqgħu nieħdu dan ir-riskju. It-tieni nett ma jistax ikun li nissussidjaw l-operat tat-trasport pubbliku fuq il-baži ta' 500 karozza biex kuljum nużaw biss nofshom għax in-nofs l-ieħor ikun frank. Dan qisna qed nghidu li għax pilota ta' l-Air Malta ma tistax tgħidlu jfir 24 siegħa kuljum, meta jkun bil-frank l-ajrulpan tiegħu inżommuh fil-hangar u ma ngħidux pilota ieħor itajjru minnfloku. Qed naħlu l-flus li kieku nistgħu nużawhom f'servizz aħjar.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Is-sistema li kull xarabank taħdem darba iva u darba le tiġi mill-ħtieġa li s-sid m'għandux dħul adekwat minn fuq ir-rotot għax dawn huma dettati mill-ADT irr-ispettivament jekk hux vijabli jew le.

Il-Gvern iħallas €37,269 lil kull sid fis-sena, li minnhom kull sid irid inaqqas l-ispejjeż, fost l-oħra jraġi ta' l-fuq minn €14,000 fi fuel u mat-€12,000 īxsara fix-xarabank. Għaldaqstant meta wieħed inaqqas dan kollu jifdal dħul ta' paga minima, wieħed irid iqis ukoll li dawn is-sidien huma meqjusin bħala

self employed.

Allura jifdal il-ħtiega li jkun hemm introjtu ieħor. Kif jgħid tajjeb id-dokument tal-Gvern kull xufier jaħdem 16 il-siegħa kuljum li huma ekwivalenti għal jumejn xogħol. Mela xufier jew sid ix-xarabank xorta qed jaħdem is-sigħat tiegħu, anzi aktar, 56 siegħa bbażati bis-Sibt u l-Fladd meqjusa bħala granet normali ta' xogħol. Għalhekk dik il-ġurnata l-oħra sservi biex isir xogħol privat jew biex issir il-manutenzjoni meħtieġa fuq ix-xarabank.

Kif qed ikun propost lis-sidien fid-dokument prezentat mill-gvern, ser ikun ifisser li huma jkunu kkunsidrati bħala xufiera, b'rızultat li ser ikun hemm bżonn id-doppju tan-numru ta' xufiera li hemm bħalissa fuq ir-rotot.

Mill-esperjenza wieħed jista' jikkonkludi li b'dan it-tibdil ta' xufiera fuq kull xarabank ser ikun hemm zieda konsiderevoli ta' ħsarat.

Wieħed qed jinsa l-fatt li dawn ix-xarabanks sa llum qed jiġu għgaraxxjati għand is-sidien stess. Ġaladarma dawn is-sidien jispicċaw u jsiru xufiera, il-Gvern irid jaħseb fuq kif ser jiggħaraxxja dawn ix-xarabanks go 'hubs' kbar bħal ma jsir madwar l-Ewropa kollha.

Allura wieħed irid jifhem xi spiżza kapitali ġġorr magħha proposta bħal din.

Mid-dokument tal-Gvern

6. Illum niggarrantixxu lill-licenzjati kollha dħul irrisspettivament mill-patrungaġġ. Din is-sistema daħlet bil-ftehim ta' l-1995. Ma nemminx li hi kumbinazzjoni li qabel l-1995 il-patrungaġġ żidied kull sena u wara l-1995 il-patrungaġġ naqas kull sena. Minn mindu d-dħul ta' l-operaturi tat-trasport ma baqax ikollu x'jaqsam ma kemm jirnexxi l-kummerċ ta' din l-operazzjoni, waqqafna niġru wara l-passiġġieri jekk m'hux imbutta jnihad għal jaqbel lill-licenzjatur li jkollu anqas patrunaġġ biex jaqla aktar mis-sussidju li ma jiswieli xejn.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

Fl-1995 kien il-Gvern li daħħiġ is-sistema ta' sussidji minflok li għolew in-noll ijjiet. Fir-rigward tal-patrungaġġ li qed jissemma li wara l-1995 dan naqas imqabbel mas-sena 1994, din hija ntrenżjonata biex tiżgħid lill-pubbliku. Dan għaliex fl-1994 it-tfal ta' l-iskejjej ta' l-istat u l-ħaddiema tal-fabbriki ma baqgħu jingħarru mir-rotot tat-trasport pubbliku bin-noll. B'rızultat ta' dan il-patrungaġġ naqas minn dak tas-sena ta' qabel. Wkoll ma jissemma xejn fid-dokument tal-gvern, dwar kif l-ATP introduċiet numru ta' rotot diretti li jgħaqdu diversi bliest u postiġġiet turistiċċi bħal:

- *Tas-Sliema diretta għal Buġibba, Għajnej Tuffieħha u I-Mellieħha.*
- *Rabat u Buġibba.*
- *Buġibba, Għajnej Tuffieħha u Ċirkewwa.*
- *Buġibba u Marsaxlokk via Tas-Sliema.*
- *Diversi rħula u bliest mal-Junior College u I-Università.*
- *Introduċiet biljetti li jkopru ġurnata vjaġġar jew ġimġha u flos il-passiġġier joqgħod jixtri biljett għal kull rikba, jista' jixtri biljett wieħed.*

Li ma jissemmiex fid-dokument tal-gvern hu li mertu għal ATP f'dawn l-aħħar sentejn il-patronaġġ żdied b'madwar żewġ miljun passiġġier. Barra minn hekk l-Assocjazzjoni ntroduċiet sistema ta' kummissjoni għax-xufiera li jaħdmu fuq ir-rotot ħalli dejjem jirsitu aktar.

Jidher li qed jintnesa l-fatt li fil-ftehim ta' l-1995, l-ATP kellha d-dritt li torganizza 'express service' minn lokalità għall-oħra iżda kull meta l-ATP ipproponiet rotot għal dan l-express service l-ADT qatt ma tat l-approvazzjoni tagħha b'mod speċjali fejn jidħol il-ġarr ta' studenti barranin. Aħna nifħmu li dan kien qiegħed isir biex jiaproteġu l-interessi ta' l-operaturi l-oħra f'dan is-settar.

Mid-dokument tal-Gvern

7. L-operazzjoni tat-trasport pubbliku tirrifjuta li tagħti informazzjoni lill-konsumaturi. Fuq ir-rotot hemm kemm trid eċċeżżjonijiet fil-frekwenzi, rotot sekondarji u qbiż ta' servizz li qatt m'hux komunikat kif għandu jkun lill-utenti. L-attitudni s'issa kienet li xogħol l-operatur (l-ATP) hu li jkun hemm il-karozza tal-linjal. Li jkun hemm xelter suriet in-nies, bl-informazzjoni fuqu kienet problema tar-regolatur (l-ADT). Evidentlyement is-sistema m'hix taħdem. L-ADT ma tkunx taf x'iddeċidiet l-ATP u l-ATP m'hi obbligata tgħid 'il-hadd xi tkun iddeċidiet.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

F' dawn l-aħħar snin l-ATP investiet f'website li fiha l-informazzjoni kollha dwar is-servizzi li jezistu. Barra minn hekk nippublikaw ukoll ktejjeb ta' informazzjoni fuq ir-rotot li jitqassam b'xejn lill-passiġġiera u dan jinsab kemm fuq il-karozzi tal-linjal, mill-vened, lukandi kif ukoll mill-ajrūport. L-ATP dejjem tinforma lill-ADT b'kull deċiżjoni li tieħu f'dak li jirrigwardja rotot.

Rigward il-bus shelters l-ATP ma għandha l-ebda kontroll fuqhom u hija l-ADT mmexxija mill-Gvern li tista' tippublika l-informazzjoni fuqhom. Hawn tajjeb li wieħed jiġbed l-attenzjoni li minnflok dawn il-bus shelters intużaw biex

jinfurmaw il-pubbliku sar biss reklamar kummerċjali anke jekk dawn huma kontraditorji għall-iskop li għalih twaqqfet l-ADT u l-ikkummissjunar ta' dan ir-rapport. Kif juri r-ritratt ta' taħbi il-Bus Shelters intużaw biex jirreklamaw l-użu tal-karozzi privati.

Mid-dokument tal-Gvern

8. L-ATP għandha ma' l-400 membru li kull wieħed minnhom hu sid ta' sehem mis-sistema tat-trasport pubbliku. Dan ifisser li I-ATP m'hix business partner tajjeb għall-Gvern. L-ATP qatt ma ddecidiet bejn l-irwol ta' kuntrattur b'servizz importanti lill-Gvern u lill-pubbliku jew ir-rwl ta' union li xogħolha hu li tinnegozja l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-membri tagħha. Ebda business partner li jkollu nuqqas ta' qbil mal-kliment tiegħi ma joħroġ fuq strajk biex jiddiskuti dak in-nuqqas ta' qbil. Iżda din id-diffikultà timmanifesta ruħha wkoll fi żmien il-paċċi, m'hux biss fi żmien it-tilwim. Din hi problema fil-qalba tar-rigidità tas-sistema li dejjem ċaħdet il-bidla u ma ġallithiex issir.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

Meta kulħadd jitkellem fuq privatizzazzjoni x'inhi r-raġuni li tbeżza' (il-post tax-xogħol, koperattivi) u parteċipazzjoni tal-Fliegi u l-Assoċjazzjoni bħal ma hija l-Assoċjazzjoni ta' Transport Pubbliku tħaddem fiha 400 membru. Din l-Assoċjazzjoni teleġġi kumitat ta' seba' min-nies u jkun hu li jamministra kull meta jkun hemm diskussionijiet hija delegazzjoni mmexxija mill-President li tmur tinnegozja.

L-Assocjazzjoni hija forma ta' koperattiva u sa fejn hu magħruf iż-żewġ Partiti l-kbar tal-Politika Maltija jinkoraġġixxu l-koperattivi u saħansitra mexxew 'I quddiem legislazzjoni apposta biex tinkoraġġixxi dan.

Allura jfisser li issa l-Gvern tal-ġurnata ser jiiddiskrimina magħna sidien u fl-istess ħin xufiera ġaddiema tat-trasport pubbliku.

Il-membri fi ħdan l-Assocjazzjoni ma jgawdux mill-fiduċja li l-Gvern ssostna bil-kbir qabel l-elezjoni li għaddiet li "Aħna għandna fiduċja kbira fil-Maltin u li "Flimkien kollox possibbli". Meta l-gvern kien qiegħed imexxi n-negozjati ma' l-Unjoni Ewropea u l-Assocjazzjoni kienet attiva fil-MEUSEC, għax il-Gvern qies l-Assocjazzjoni bħala sieħba? Dak inhar l-Assocjazzjoni kummissjonat rapport minn nies esperti bit-titlu Busing Around ħalli tgħin lill-ADT u l-esperti tal-Gvern waqt it-Trattati.

Ir-rwol ta' l-ATP fil-preżent hu dak li tmexxi 'I quddiem l-interessi tal-membri tagħha, meta kollox jinsab taħt il-kontroll tal-gvern irrapreżentat mill-ADT li tikkontrolla kollox. Bizzżejjed wieħed issemmi li l-Assocjazzjoni kellha tħabbat wiċċha tul dawn id-19-il sena ma mhux inqas minn 12-il bord u Chairman ġdid. Agħar minn hekk dawn in-nies, appuntati skond l-eżiġenzi politici u mingħajr ebda esperienza fil-qasam tat-trasport bl-uniku għan komuni tagħihom ikun il-lealta lejn il-ministru tal-ġurnata.

- *Allura x'hemm ħażin li l-Assocjazzjoni tkun leali lejn il-membri tagħha?*
- *Għalhekk jingħad fid-dokument tal-gvern li l-ATP m'hix sieħeb strategiku tajjeb għalih?*

L-ATP hija Assocjazzjoni ħajja iffurmata minn nies tal-familja li jaqilgħu l-għixien tagħihom minn investiment li huma stess għamlu b'tant sagħiffiċju personali. Izda konxja mir-realta' ta' llum u l-isfidi li dħul ta' Malta bħala membru fl-Unjoni Ewropea hija disposta li tibdel fejn meħtieġ dejjem fil-qafas tal-ftiehim li laħqed mal-gvern fi Frar 2008.

L-ATP f'isem il-Federazzjoni Trasport Pubbliku tixtieq ticċara li hija rrikorriet għall-azzjonijiet industrijal minħabba li l-Ministru injora l-ittra tal-istess Federazzjoni fejn fiha talbet biex tiddiskuti l-proposta għal-liberalizzazzjoni fit-trasport pubbliku mal-ġhaqdiet kollha li joperaw f'dan is-settur. Il-Ministru għadu sa' llum ma Itaqax mal-Federazzjoni.

Sa fejn hu magħruf l-istrik huwa dritt tal-ħaddiema u jsir minn kull ħaddiem li jidħi l-ġurġi minn barra minn Malta. Allura l-awtoritat jipprendu li jiddeċiedu l-futur tal-familji tagħna, hekk kif jaqbel lilhom u mingħajr konsultazzjoni?

9. L-ADT allura la għandha kontroll veru ta' dak li tagħmel I-ATP fuq it-triq u kieku stess kellha żżomm distanza ta' regolatur biex tirrelata mal-ATP daqs li kieku kienet fornitur privat, issib li I-ATP tkellimha kif union tkellem management. L-infurzar allura jsir bil-biċċa u fl-istampa kollha jispiċċa ma jaħdem qatt.

Dan il-falliment fis-servizz li qed nagħtu lill-pubbliku qed jiswielna qares bħala pajjiż. Waqt li bħal pajjiżi oħra parti sew mit-trasport pubbliku hu servizz soċjali li rridu nħallsu ġħaliex mit-taxxi, il-verità hi li m'aħniex nieħdu valur ġħal flusna. Qed nagħtu servizz insuffiċċenti lill-pubbliku, qed naraw dejjem aktar nies jużaw il-karozzi privati tagħhom anke ġħal vjaġġi li jistgħu faċilment isiru bit-trasport pubbliku. Dan qed iwassalna ġħal livelli ta' kongestjoni intollerabbli li qed inaqqu l-hin produttiv mill-ekonomija tagħna u qed jagħmlu ħsara lis-saħħha ta' wlıedna, l-aktar dawk li jibat minn mard respiratorju.

Dan qed jingħad m'hux biex insibu t-tort iżda biss biex nikkonstataw il-fatti veri kif inhuma llum u b'hekk nindikaw it-triq li rridu naqbdu.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Hija nġusta li wieħed jitkellem fuq falliment ta' istituzzjoni bħall-ADT u jwaddabha fuq ATP. L-ADT swiet lill-poplu Malti miljuni ta' liri u l-ineffiċjenza u l-falliment tagħha hekk kif dikjarat mid-dokument tal-Gvern mħejji mill-Onor. Dr. Austin Gatt huma bosta. Fost l-akbar huwa l-fatt li I-ADT għandha r-rekord li kellha Chairman, kważi kull sena u nofs, li ilha teżisti.

Kien dan il-falliment fi īdan I-ADT li żamm lura t-tibdil meħtieg ħalli t-trasport pubbliku jaġġorna għall-eżiġenzi tal-pajjiż. ADT żammet r-rwol rigida ta' regulatur bi tmexxija fuq bażi ta' jum b'jum. Hawn tajjeb wieħed isemmi kemm aġixxiet b'responsabilità u kredibilità, I-ATP meta fid-29 ta' Awwissu 2008 irċeviet pagament żejjed ta' kważi kwart ta' miljun ewro. L-assocjazzjoni ħadet passi mill-ewwel u bagħżejt il-flus lura lill-ADT. B'dan infurmat ukoll lill-Hon Dr. Austin Gatt. Fil-paġna li jmiss jidher id-dokument li fih għaddiet il-korrispondenza fuq din il-materja.

Il-proposta li n-nies jaqilbu minn fuq il-karozza privata għat-trasport pubbliku hija haġa tajba u dan missu ilu li sar għax li kieku l-ħsara ambientali kienet tkun ikkонтrollata ferm qabel. Hawn ta' min jinnota li dan il-Gvern ilu jamministra dan il-pajjiż għal aktar minn 20 sena u l-istess Ministru kien jifformu parti minnu mill-bidu nett. Allura wieħed jasal għall-konklużjoni li din il-ħerqa hija mhux biex jitjieb l-ambjent iżda għax issa ġew imponuti fuqna 'standards' kemm fuq l-ambjent kif ukoll bħala l-livell ta' servizz. Dan irridu nilħqu sas-sena 2010.

Assoċjazzjoni Trasport Pubbliku
Public Transport Association

Hire of Coaches & Vintage Buses

Subsidiary Company:

Malta Bus Advertising Ltd.

Tel: 2125 2339 – Fax: 2124 5715

www.maltabus.com

41, Dun Ĝorġ Preca Street, B'Bajda HMR 1600

Tel: 2125 0007/8/9 – Fax: 2124 5715

Website: www.atp.com.mt

E-mail: atp@atp.com.mt

**Is- Sur Simon Vella,
Chairman,
ADT,
Sa Maison Road,
Floriana**

29 t' Awissu 2008

Sur Vella,

Qiegħed nibgħatlek *cheque* (BOV 236780) li jammonta għal Eur 211,270.97 ekkwivalenti għal Lm 90,698 fi hlas zejjed li l- ADT approvat fil- kont ta' l- ATP, dovut ghax-xahar t' Awissu 2008 liema ammont kien jammonta għall- Eur 232,937.33 u li minnu zammejna l- ammonti ta' Eur 21,666.36 li jikkonsistu fil- flus arrettrati dovuti lilna:

Eur 20,964.36 f' numri u *destination boards* għal wara tax- xarabanks

Eur 698 f' *late payment fees* fir- rigward tal- licenzji li weħlu s- sidien meta dawn kienu koperti b' estenżjoni fuq l- *insurance*.

Eur 4 f' *bank charges*.

Jekk din hija l- vizjoni l- gdida ta' kif ser jitmexxa t- trasport pubbliku f' Malta ; dan zgur ser ikun il- ‘falliment’veru u propju u mhux kif gie espress minnkom bhala ‘falliment fis- sistema ta’ llum’ fid- dokument għall- vizjoni gdida fit- trasport pubbliku.

Annessi qiegħed nibgħatlek id- dokumenti relatati.

Dejjem tiegħek,

**Victor Spiteri,
President.**

Cc: L- Onor. Austin Gatt

Assoċjazzjoni Trasport Pubbliku b'wiċċha bil-quddiem issostni l-lonesta’ u lkredibilità li biha taħdem għax anke’ meta rċeviet pagamenti żejda ta’ madwar kwart ta’ miljun Ewro (€ 211,270.97) infurmat immedjatamente lill-Awtorita’ ta’ Trasport Pubbliku (ADT) kif ukoll lill-Onor. Ministru Austin Gatt, filwaqt li bla dewmien ta’ xejn, irrifondiet l- ammont lura lill-Gvern.

Allura wieħed jista' jifhem l-ġħala dan it-titjib qatt ma sar qabel. Dawn huma mizuri li ma kinux ikunu popolari għall-Gvern. L-introduzzjoni ta' 'parking meters' fit-toroq jew 'Bus Lanes' u 'Corridors' jew restrizzjoni fċertu żoni, fejn ma tkunx tista' tmur bil-karozza privata, ma kinux ser ikunu milquġha tajjeb mill-poplu.

Tajjeb li ngħidu ukoll li b'dawn l-implementazzjonijiet biss, it-trasport pubbliku jkun jista' jaħdem fuq skala ta' effiċjenza u puntwalitā bħal ta' pajjiżi oħra. Dawn il-mizuri huma meħudin fil-pajjiżi Ewropej kollha biex jitnaqqas l-użu tal-karozzi privati.

FEJN IRRIDU MMORRU

Mid-dokument tal-Gvern

Fuq struzzjonijiet ta' dan il-Ministeru, f'dawn l-ahħar xħur l-ADT aġġornat il-viżjoni tal-forma li għandu jieħu t-trasport pubbliku fil-futur ta' pajjiżna. Dan m'hux xi eżercizzju li jista' jsir mil-lum għal għada u għalhekk kien possibbli biss għax amministrazzjonijiet oħra u Ministri precedenti għamlu digħi ħafna minn dan ix-xogħol – fil-fatt hemm ħafna xogħol lest f'dan il-qasam. Iżda ovvju li biex mill-viżjoni nghaddu għall-prattika, jenħtiegu ī-sieb u riċerka u qabel jiġi implementat il-pjan li nlesti, tkun meħtieja konsultazzjoni estensiva. M'hux l-ланqas konsultazzjoni mal-pubbliku. Hu bi pjaċir tara l-interess qawwi mill-pubbliku għal dan il-proġett. Irridu nużaw dak l-interess biex qabel niddeċiedu ma nagħtux kaž biss l-ideat tat-teknici u ta' l-operaturi iżda l-ideat ta' dawk li jużaw it-trasport pubbliku jew li potenzjalment jistgħu jużawh.

Waqt li hu ovvju li rridu mmorru għall-istadju tad-dettall tar-riforma hu daqstant importanti li l-principji li fuqhom irridu nibbażaw ir-riforma jkunu ċari ħafna minn issa stess għax jekk le, id-dettalji li rridu nibnu se jwasslu f'toroq li ma rridux naqbdu. Il-linji prinċipali li fuqhom tistrieh ir-riforma li rridu nimplementaw huma:

1. L-ġħan aħħari tar-riforma trid tkun modal shift mill-użu tal-karozza privata għall-użu tat-trasport pubbliku. L-ippjanar tat-trasport irid jilhaq l-oġġettiv primarju li jnaqqas il-vjaġġi bil-karozzi privati u jżidhom fi trasport fi gruppi. Irridu naqilbu t-tendenza li mit-trasport fi grupp kulħadd imur għall-karozza tiegħu. Jekk dan ma nagħmluhx se nipparalizzaw il-pajjiż u se nifggħu fl-arja li qed inniġġus aħna stess. Trasport fi gruppi jista' jieħu għamliet differenti: bi skeda jew le; bil-karozza tal-linja u b'mezzi oħra ta' trasport bi skeda.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

L-awtoritajiet inkonsiderazzjoni li l-popolazzjoni hija dik li hi jígifieri anqas min-nofs miljun ruħ. L-ivjaġġar fit-toroq tagħna huwa ta' distanzi qsar, allura huwa ovvju li l-karozza privata tibqa' dejjem aktar popolari.

B'sistemi bħal parking meters fit-toroq, sistemi oħrajn tac-CCTV Cameras, bħal ma sar ġewwa l-Belt u sistemi li jaġfu priorità lit-trasport pubbliku f'diversi lokalitajiet (Bus Lanes/Bus Corridors) għandhom iservu ta' għajjnuna biex jitħieb is-servizz.

Dawn il-miżuri huma meħudin fil-pajjiżi Ewropej kollha u jekk jiġu ntroddotti f'pajjiżna żgur li jitnaqqas l-użu tal-karozzi privati bil-konsegwenza li jiżdied l-użu mit-trasport pubbliku.

Mid-dokument tal-Gvern

2. It-“trasport pubbliku” għandu jibda jikkomprendi l-mezzi kollha ta’ trasport possibbli. Irridu naraw lit-taksis – tradizzjonal u dawk li jaħdmu bl-elettriku-, lil-laneċ u lid-dghajjes jintużaw ħafna aktar bħala mezz regolari tat-trasport u jintegraw ħafna aktar ma’ xulxin fl-iskedar tagħhom. Irridu nevalwaw l-introduzzjoni tat-trammijiet fuq rotot spċifici li jgorru fejn hemm l-aktar volumi ta’ nies li jaġtieg traġġit rapidu u nimmiraw l-introduzzjoni tagħhom fit-tieni parti tar-riforma tat-trasport pubbliku. Irridu nużaw ir-riżorsi kollha possibbli biex inwasslu lill-persuni minn punt għall-ieħor bl-akbar effičjenza. Il-verità hi li pajjiżna għandu tradizzjoni qadima ta’ trasport pubbliku b'mezzi differenti li ntesew u ġew abbandunati. Il-lift tal-barrakka ta’ fuq, it-tramm mill-Belt Valletta, it-tren sa l-Imdina, il-laneċ u l-balklori kienu mezzi ta’ trasport użati ħafna sakemm inqatgħu. Hu ironiku li bid-dipendenza li ħloqna fuq il-karozza privata maž-żmien għal setturi sħaħ ta’ l-ekonomija, naqset flok żđiedet il-mobilità. Apparti li għandna obbligu soċjali lejn min għax anzjan wisq, għax żagħżugħ wisq, għax għandu problemi ta’ mobilità jew għax hu fqir wisq ma jistax juža karozza. Għandna wkoll ir-realtà prattika li sakemm kull persuna oħra li jista’ jkollha karozza, tużha għal kull vjaġġ li tagħmel, inqarrbu ‘I pajjiżna lejn konġestjoni paralizzanti. Iżda m'hux kull vjaġġ hu l-istess u allura m'hux kull mezz ta’ trasport jista’ jkun l-istess. Għal xi vjaġġi meħtieġa karozza privata. Għal oħrajn takxi, lanċa, jew it-tramm ikunu alternattivi validi u vijabbbli.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Wieħed faċċi jintilef issemmi diversi mezzi ta' trasport li jeżistu fid-dinja iżda tajjeb li nżommu f'mohħna li qed ngħixu f'Malta b'popolazzjoni li hija fit-tit anqas min-nofs miljun ruħ. Huwa stmat li mezzi ta' trasport simili f'pajjiżi Ewropej iġġorru madwar nofs miljun passiġier kuljum. Dan mhux possibl f'pajjiżna meta l-popolazzjoni hija dik li hi.

Għaldaqstant wieħed irid jaddatta l-mudell li ċiġi għal pajjiżna, għax huwa fi żgur li d-diversi mezzi tat-trasport pubbliku, bil-kompetizzjoni kollha li qed tissemma, ma jkunux vijabqli. Imbagħad jista jirrizulta falliment tas-sistema kollha.

Mid-dokument tal-Gvern

3. Għandu jkollna flotta ġdida ta' karozzi tal-linji ta' daqsijiet differenti b'emissjonijiet imnaqqsa sostanzjalment u għall-livelli li qed naspipraw għalihom post-Kyoto u li jinbidlu minn żmien għal żmien mingħajr il-bżonn t'infieq kapitali mill-Gvern. Dan ifisser li jkollna karozzi kbar għat-toroq principali, iżda karozzi ħafna iżgħar (anki vannijiet) biex iduru l-irħula żgħar tagħha. Ifisser ukoll illi mmorru għal karozzi li huma Euro certified (possibilment Euro 5 jew Euro 6) u nesploraw il-kiri (leasing) flok ix-xiri biex niżguraw li l-karozzi jinbidlu qabel jiġi wijs;

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

I-ATP dejjem kienet favur l-immodernizar tal-flotta tagħha. Kien il-Gvern li ma kompliex ma' dak il-ftehim ta' I-1995 biex jinbidlu x-xarabanks il-qodma ma' dawk ġodda tul dawn is-snini kollha. Anke li dawn ix-xarabanks ikunu ta' daqsijiet differenti sabiex jaqdu l-ħtiġijet tal-pubbliku, I-ATP tabel perfettament.

Fir-rigward tal-emission standards dawn bilfors iridu jkunu Euro 5 jew inkella b'sistemi differenti ta' fuel bħal ma hu l-gass sabiex niżħqu l-istandards rikjesti mill-Unjoni Ewropea.

Għalkemm s'issa għadu ma sarx studju fuq il-proposta tal-'leasing', wieħed għadu ma jistax jgħid hijiex vijabqli. Wieħed jista' jgħid biss li x-xarabanks jiġew fuq min €163,000 u jridu jsiru pagamenti fuq medda ta' 5 snin jew 10 snin.

Mid-dokument tal-Gvern

4. Għandu jkollna distinzjoni ċarissima bejn trasport bi skeda u 'un-scheduled' u l-karozzi li jaħdmu fuq il-linja ma jibqgħux jintużaw biex jaħdmu xogħol privat. Din hi konsegwenza naturali tal-fatt li rridu mmorru għal flotta ġidida, flotta li tkun daqs il-bżonn li pajjiżna għadu kuljum għal karozzi tal-linja u konsegwentement tinqata' d-drawwa li nofs il-karozzi biss jaħdmu kuljum.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Għal darb oħra il-Ministru mhux korrett meta jgħid li jintużaw biss nofs il-karozzi tal-linja kuljum. Fuq ir-rotta bħalissa ta' kuljum matul il-ġurnata jintużaw 311-il xarabank. Waqt li bil-lejl ikun hemm 11 oħra joperaw fis-servizz minn Paceville għal diversi bliest u rħula sat-3.00am.

Fix-xitwa n-numru jonqos bi ffit izda ikun hemm madwar 80 xarabank joperaw fuq il-ġarr tat-tfat ta' l-iskejjel ta' l-istat u xogħol privat ieħor. Ikollok ukoll madwar 50 xarabank oħra li fuqhom tkun qed issir manutenzjoni. Kull operatur fit-trasport pubbliku bil-fors li jkollu xarabanks zejda sabiex jissostitwixxi dawk li jiefqu minn fuq ir-rotta. Għaldaqstant, wieħed jiċta' jikkonkludi li biex taqdi l-htiġijiet tar-rotot kollha f'pajjiżna, minn ta' l-anqas irid ikollok flotta ta' madwar 450 xarabank. Iktar u iktar jekk tiġi fis-seħħi il-proposta li x-xarabank jinsaq minn 3 xufiera differenti kuljum.

Mid-dokument tal-Gvern

5. It-transport pubbliku ċrid ikun sotnut b'sistemi integrati ta' trasport li jmexxu t-trasport principali 'l barra mill qalba ta' l-irħula u jorbtu l-qalba tar-rahal mat-terminus. Irid ikollna fejn jaqbel taħlita bejn trasport pubbliku u privat b'kunċetti bħall-park and ride fil-Floriana li hi loġika li għandha fejn tiġi estiża ħafna aktar.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

F'pajjiżi oħra ta' l-Ewropa hemm skemi simili ta' park & ride, bħal dik li qed topera bħalissa f'Malta. Madankollu dawn ikunu integrati fis-sistema tat-trasport pubbliku u għal dan is-servizz ikun hemm noll irħis. B'dan id-dħul ta' flus jiġu ffrankati s-sussidji li l-poplu qed iħallas għal distanza ta' 5 minuti bogħod mill-venda ta' Putirjal.

Mid-dokument tal-Gvern

6. Għandu jkollna servizzi mgħaġġġla li jgħaqqu ma' xulxin il-punti l-aktar importanti ta' pajjiżna – per eżempju l-ajrūport, l-isptar Mater Dei, il-'ferries' tas-Sliema. Dawn ikunu servizzi li jingħataw priorità fuq it-triq b'karreġġjati dedikati u traffic lights li jtuhom vantaggj.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

Certi servizzi msemmija f'dan il-punt diġa jeżistu. Per eżempju rigward l-Isptar Mater Dei l-ATP għandha rotot minn diversi bliest u rħula għaddej in ta' kuljum mit-Tnejn sal-ħadd. Mhux l-istess jista' jingħad għall-ajrūport għax l-ATP talbet lill-ADT biex tagħmel servizz dirett minn Tas-Sliema u Bugibba iżda sal-lum din l-approvazzjoni qatt ma waslet.

Anke rigward il-prioritajiet li jerġgħu jissemmew, s'issa għadu ma sar xejn. F'pajjiżi shab magħna fl-Unjoni Ewropea dawn il-miżuri daħlu fis-seħħi, snin ilu.

Mid-dokument tal-Gvern

7. Għandu jkollna servizzi spissi li jgħaqqu ma' xulxin l-irħula ġirien f'regħjuni li għandhom īnfraġġa traffiku intern li iżda llum m'hux servut b'mod realistiku mit-trasport pubbliku.

8. Għandu jkollna servizzi għal destinazzjonijiet perifiriċi u servizz bil-lejl minkejja li jistgħu ma jkunux vijabbli mingħajr sussidji.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

L-ATP qatt ma kienet kontra l-introduzzjoni ta' kwalunkwe servizz bħal dawk imsemmija fuq. Izda kull meta ġie propost dan it-tip ta' tibdil dejjem instabel rezistenza, kemm minn xi Kunsilli Lokali, kif ukoll minn xi Ministru li jkun joqgħod f'dak id-distrett.

Kif diġa ssema' aktar 'l-quddiem l-ATP diġa' qed topera tard bil-lejl. Hija faċili għall-ATP li testendi r-rotot u l-ħin però bħal dejjem dan kollu jrid l-approvazzjoni tal-ADT.

9. Fil-kuntest tal-vijabbilità kummerċjali li trid tkun il-baži tas-sistema l-ġdida tat-trasport, għandu jkollna nollijiet imraħħsa għal setturi tal-komunità bħall-anzjani, studenti, persuni b'diżabilità u oħrajn li d-dipendenza tagħhom fuq it-trasport pubbliku m'għandhiex tkun żvantaġġ socċjali għalihom.

10. Għandu jkollna diżinċentivi mibnija fl-ippjanar tat-traffiku biex kull fejn hu possibbi jiġi evitat l-użu tal-karozza. Is-CVA il-Belt kellha dan l-effett u hi lezzjoni importanti għal dak li nixtiequ nagħmlu fil-futur. Għall-kuntrarju, il-karreġġjati dedikati għat-trasport pubbliku huma eżempju importanti ta' miżura pozittiva li tinkoraġġixxi l-użu tas-servizz ta' trasport pubbliku.

11. Għandu jkollna strutturi ta' biljetti u skemi ta' vjaġġar frekwenti li ġħajjar aktar passiġġieri jużaw it-trasport aktar spiss. Is-sistema trid tkun ibbażata fuq ix-xiri minn qabel tal-biljetti relativi permezz ta' makni jew mill-ħwienet, il-validazzjoni awtomatika fuq il-karozza u l-eliminazzjoni totali ta' l-involviment tas-sewwieq.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

L-Assocjazzjoni hija kburija li n-nollijiet f'Malta huma l-orħos fl-Ewropa, kif intwera qabel. Dan hu wkoll meritu tal-Gvern ta' Malta li għaraf jissussidja dan is-servizz.

Bħal issa jezisti ukoll roħi fin-nollijiet għall-anzjani u studenti. Jonqos ukoll li ninkludu l-persuni b'diżabilità.

L-istess għall-biljetti li jkopru ġurnata u ġimġha. Huwa tajjeb li jiżdiedu l-postijiet ma' dawk eżistenti, minn fejn jistgħu jinxraw. Anke jekk hemm bżonn jinxraw minn fuq is-sit elettroniku.

L-ATP taqbel.

L-ATP taqbel li x-xiri ta' biljetti għandu jiġi ntrodott f'aktar lokalitajiet u mhux biss minn fuq ix-xarabanks kif digħi jezisti u fil-lokalitajiet ta' Tas-Sliema, Buġibba u l-Belt. Madankollu huwa mpossible li telmina għal kollox l-involviment tas-sewwieq. Dan ikun jeftieglek jagħi billett hu kull meta tieqaf il-magna tal-biljetti li tkun installata fuq ix-xarabanks, kif ukoll meta passiġġier ma jkunx xtara bil-quddiem billett għax ħtieglek już-a t-trasport pubbliku dik il-ġurnata partikulari u jkun irid iħallas dak il-hin.

Mid-dokument tal-Gvern

12. Għandu ikollna struttura ta' management professionali li probabbilment għall-ewwel tkun importata minn barra minn Malta sakemm nibnu bin-nies tagħna l-kapaċità li s'issa għad m'għandniex li mmexxu b'mod modern operat ta' trasport pubbliku integrat.

13. Ix-xufiera fuq il-karozza tal-linja ġkunu impjegati u għandhom jaħdmu siegħat ta' xogħol skond id-direttivi Ewropej u meta xufier ma ġkun qed jaħdem il-karozza li kien fiha tinsaq minn xufier ieħor. Ovvijament, irridu niżguraw li x-xufiera tagħna ġkunu m'hux biss sewwieqa eċċelletti iżda anki ambaxxaturi ta' pajjiżna u għandna nimmudellaw fuq dawk l-uħud li digħijs ġis-servi ta' dan illum.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

L-Assocjazzjoni għandha l-istatut tagħha li jistipula li hija titmexxa minn kumitat ta' seba' sidien. Però hija tingaġġa magħha wkoll, numru ta' professionisti u konl'sumenti biex jgħinunha fit-tmexxi u l-amministrazzjoni.

Għaldaqstant il-Gvern jagħmel sew li jsib management aktar professionali għall-ADT għax min-naħha tagħha I-ATP għandha nies esperti u kapaci bizzżejjed biex jagħimlu 'network' addattat u vijabbi għar-rotot ta' pajjiżna.

Fl-opinjoni tal-ATP id-distinzjoni li x-xufiera fuq il-karrozzi tal-linja ġkunu mpiegati u mhux sidien, kif wieħed jiġi jidher minn rapport tal-gvern, ma għandha l-ebda sinifikat għal servizz aħjar. Anzi meta x-xufier ikun is-sid ikun iktar effiċċenti.

Bħalissa bis-sistema preżenti biex jaħdem is-Servizz Pubbliku jeħtieġ madwar 300 xufier kuljum fuq is-sistema ta' 'shifts', filwaqt li bil-proposta tal-gvern ser ikun meħtieġ 900 xufier kuljum li tħisser żieda sostanzjalı fl-ispejjeż ta' kull rottu.

Mid-dokument tal-Gvern

14. It-teknoloġija ta' I-informazzjoni tintuża fil-livelli kollha tas-sistema ta' trasport biex niżguraw li nibnu sistema ta' rapporti ta' użu tas-sistemi ta' trasport li jgħinuna intejju l-prodott, biex nivverifikasi dak li jkun qed isir fit-toroq tagħna, biex nintegraw aħjar is-sistemi differenti u biex nagħtu aktar informazzjoni u faċilitajiet lill-pubbliku.

Għandna nużaw l-innovazzjonijiet teknoloġici kollha li daħlu fi bliest oħra f'dan

is-settur biex inżommu l-wegħda li nagħtu lill-pubbliku li juža t-trasport pubbliku li niġbruh fil-ħin u neħdu fejn irid imur fil-ħin.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Kien l-istess Gvern li illum qed jipproponi u jissuġġerixxi l-introduzzjoni ta' sistemi moderni u teknoloġici li żamm dan il-process li kellu jinbeda fl-2004. Dak inhar I-ATP laħqiex ftehim mall-ADT sabiex tigi ntrodotta sistema simili però dan baq'a ma seħħix sal-lum. Is-sistema miftiehma kellha sservi biex tagħti nformazzjoni immedjata u instantanja fuq l-operat tat-transport pubbliku kollu. Din kellha tkun aċċessibbli kemm ghall-passigier, għall-operatur, ATP kif ukoll, għar-regulatur I-ADT. Matul dawn l-erba' snin kieku kien ikollna nformazzjoni bizzżejjed biex ninfurmaw u ntejbu l-operat tat-transport pubbliku u konna nevitaw l-għaqgħla u pressjoni li jinsab fiha l-Gvern illum.

Mid-dokument tal-Gvern

15. Ir-relazzjoni bejn I-ADT (li tkun il-contracting authority) u min jagħti s-servizz trid tkun regolata minn "service level agreement" (eżempju ċar ta' dan hu l-kuntratt bejn I-MMA u I-Gozo Channel) fejn ikollna relazzjoni kuntrattwali serja u qawwija bejn il-Gvern u min jopera s-servizz li tagħmel mill-operatur business partner validu u li tista' taħdem miegħu. Il-kuntratt ikun jirregola dak mistenni mill-ADT u dak mistenni mill-kuntrattur. B'livelli ta' servizz pre-determinati u penali maqbula f'każ ta' nuqqasijiet. Il-baži ta' dan trid tkun li waqt li l-kuntrattur jistenna li jagħmel profit mill-operazzjoni, il-kuntrattur irid jaħdem fil-parametri miftiehma minn qabel u, m'hux sejkollu dħul garantit u jirriskja li jagħmel telf jekk m'hux kapaci jiħaq l-aspettattivi ta' min irid juža s-servizz.

Fuq dawn il-principji I-ADT qed tibni netwerk ġdid ta' trasport pubbliku u mistennija tkun f'pozizzjoni li tgħaddihom lill-ATP tikkontribwixxi għalihom minn snin twal t'esperjenza fuq il-lant. Iżda flimkien ma' dan ix-xogħol qed isiru wkoll żewġ biċċiet xogħol oħra li huma daqstant importanti – qed isir studju (flimkien ma' stimi preliminari ħafna) ta' x'tip ta' karozzi tal-linja sejkollna bżonn kif ukoll studju finanzjarju (li bil-fors irid ikun stima) ta' linfieg rikurrenti li wieħed għandu jistenna għal sistema ta' trasport modern u effiċċenti. Dawn l-istudji wkoll jintbagħtu lill-Assocjazzjoni u jiġu ppublikati biex b'hekk sa l-ahħar ta' din is-sena kulħadd ikollu opportunità biex jesprimi ruħu dwar il-pjan tal-Gvern, opinjoni li allura tkun imsejsa fuq pjani, studji u viżjoni fattwali.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Wieħed jaqbel li I-ADT għandha jkollha rwol ta' kontrollur tas-sistemi tat-trasport tal-pajjiż kif isir f'pajjiżi Ewropej u mhux kif qed jiġri hawn Malta li taġixxi kemm bħala kontrollur u fl-istess ħin operatur.

F'dan I-ispirtu fl-interess ta' vijabilità u kumerċ tieles, jekk I-operatur jeħtiegħu li jiftaħ servizzi ġodda, dan għandu jkollu I-permessi meħtieġa mill-ADT fuu jaqbi I-klijenti tiegħu. Irrespettivament jekk il-klijent ikun mali jew barrani.

Eżempju ta' dan hija d-diskriminazzjoni ma' I-istudenti li jiġu jistudjaw fostna. Sal-lum lil dawn qed incāħduhom milli jagħimlu użu dirett minn certu rotot ta' trasport pubbliku. Prova ta' dan huwa n-numru ta' cītazzjonijiet li ADT ħarġet fil-konfront tas-sevvieq tal-karrozzi tal-linja.

Tgħid ġara I-istess bejn MMA u I-Gozo Channel?

L-ATP lesta taffronta kull bidla u proposta disposta li twettaq it-tibdiel meħtieg dejjem fl-aħjar interessa tal-partijiet kollha: Il-Pubbliku il-Gvern u I-imsieħba tagħha li huma s-sidien tax-xarabanks u I-familji tagħhom.

Mid-dokument tal-Gvern

MIN SE JMEXXI S-SISTEMA

L-ghanijiet tar-riforma li ssemmew qabel iridu jintlaħqu indipendentement minn min se jidheri s-sistema l-ġdida – hux il-Gvern, hux I-ATP, hux xi kumpanija oħra – ma jaġħmilx differenza għar-riżultati li rridu niksbu.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Il-Gvern jaf li I-ATP, snin qabel is-sħubija ta' Malta fl-Unjoni Ewropea, kienet tattendi l-laqqħat kollha tal-MEUSEC u anke għamlet diversi 'position papers' sabiex tgħiñ lill-Gvern waqt in-negożjati fejn jidħol trasport pubbliku. Dan bl-iskop li I-UE tagħti każ iċ-ċirkostanzi specjalisti ta' Malta, pajjiż b'popolazzjoni żgħira għax din tirrifletti is-suq limitat u b'hekk stajna facilment niġu accettati bħala reġjun u mhux bħala pajjiż fejn jidħol il-qasam tat-trasport pubbliku.

Fil-fatt qabel I-iffirmar ta' trattat tas-sħubija I-gvern wiegħed lill-ghaqdiet kollha fis-settur tat-trasport li I-UE tat każ iċ-ċirkostanzi specjalisti ta' pajjiżna fejn jidħol dan il-qasam. Iżda llum ħareġ biċ-ċar li dawn it-tip ta' negożjati ma sarux u għaldaqstant Malta ser ikollha taddotta mar-regolamenti ta' I-UE bħall-pajjiżi I-kbar.

Dan huwa tradiment tal-Gvern. Fil-fatt, Għawdex għax ġie nneqozjat bħala reġjun, it-trasport pubbliku m'huwiex ser jiffacċċja l-istess problemi li ser niffacċċjaw aħna l-operaturi hawn Malta.

Bis-sistema ta' tenders il-Gvern għandu jifhem l-iżvantagġi li ser ikollhom l-operaturi lokali li jridu jikkompetu permezz ta' ‘public service contract’ u dan ma jistax ikun ta’ aktar min 10 snin. Barra minn hekk il-kuntratt jorbot lill-operatur b’kundizzjonijiet kuntrattwali ta’ ‘level service agreement’ u f’każ ta’ certu nuqqasijiet fis-servizz, l-ADT tinforma lill-operatur bil-miktub u tista’ twaqqaf il-kuntratt x-ħin jidhrilha hi dwar dawn in-nuqqasijiet u meta l-ADT ifettiliha taqbad u tittermina l-kuntratt anki qabel l-10 snin. Hawnhekk wieħed irid jifhem li malli tiġi rtirata l-‘operator licence’, l-operatur ma jistax jopera aktar.

Barra minn hekk it-tender se tkun miftuħha għal kulħadd kemm operaturi lokali kif ukoll Ewropej. Dan iwaddab lill-ATP fi żvataġġ, għax jekk titlef it-tender hija ma tkun tista’ topera mkien aktar filwaqt li operatur Ewropew, jerġa’ jmur jaħdem f’pajjiżu f’wieħed mill-ħafna reġjuni. B’hekk in-negożju tagħiġhom jista’ jibqa’ għaddej. Għalhekk il-Gvern irid jifhem li tenders ta’ din ix-xorta jiffavorixxu aktar lill-barranin milli lill-Maltin.

Mid-dokument tal-Gvern

LIEMA HUMA T-TOROQ 'L QUDDIEM

1. Tmxixija minn awtorità pubblika – fil-kuntest ta’ pajjiżna dan ikun ifisser li l-Gvern prattikament jinnazzjonalizza t-trasport pubbliku billi jiixtri -liċenzi kollha mis-sidien privati, iwaqqaf kumpanija separata li tidħol (permezz ta’ direct order) f’service level agreement ma’ l-ADT. Skond ir-regolament ta’ l-UE, il-Gvern jista’ jzomm biss maġgoranza ta’ l-ishma f’din il-kumpanija u jipprivatizza l-bqija ta’ l-ishma. Jidher li jista’ wkoll wara xi żmien ibiegħ il-kumpanija lill-privat basta’ jkun hemm kompetizzjoni pubblika. F’dan il-każ il-Gvern ikun irid jiddiskuti fid-dettall dwar it-tranzizzjoni bejn operat (u assi) li llum qeqħidin f’idejn is-sidien privati biex dawn jgħaddu għand il-Gvern u l-Gvern jikkumpensa b’mod adegwaw skond il-ftehim li hemm.

2. Tmxixija minn kumpanija privata – f’dan il-każ ikun irid jinhareġ tender wara pre-avviż fuq livell Ewropew għal liema tender ikun jista’ jipparteċċipa kulħadd. Din il-proċedura digħi għiet adottata minn xi pajjiżi oħra u jidher li hemm operaturi barranin li jkunu interessati f’dan ix-xogħol għax hemm operaturi Ewropej li rebħu kuntratti ta’ trasport pubbliku f’pajjiżi oħra, inkluż anke fi gżejjier tal-Mediterran. Għalhekk il-proċess ta’ tender kompetitiv żgur jiġbed l-interess t’operaturi differenti u m’hux biss ta’ l-ATP.

Taħt dan il-format u kemm-il darba I-ATP tkun interessata tikkompetti wieħed jistenna li I-ATP tirriforma ruħha radikalment propju biex tkun tista' tikkompetti. Trid tbiddel il-format legali tagħha minn Assocjazzjoni għal Kumpanija, trid tmur għal "shareholders" u m'hux aktar "membri", il-kuncett ta' "sid il-karozza" irid jispicċċa, is-"*sid*" jittrasforma ruħu f'azzjonist li jeleggħi Bord u ma tantx ikollu leħen fl-istruttura ta' kuljum, irid isir programm ta' investiment f'karozzi ġodda u differenti waqt li jitnaqqas in-numru, irid jiġi introdott management professionali u jridu jinstabu finanzi ġodda għall-investiment possibilment bid-dħul ta' msieħba ġodda li jiġib l-finanzi magħhom.

Fi fiti kliem I-ATP trid tkun kapaci tagħmel bidla kulturali profonda jekk trid tikkompetti.

3. Tmxixxa minn numru ta' SME's – f'każ li kuntratt partikolari jkun jista' jingħata lil SME (definit skond ir-regoli ta' l-istess regolament) allura ma jkunx hemm htiegħa li jinhareg tender iżda jista' jingħata kuntratt b'direct order. Kif taf sew I-ATP, fl-amministrazzjoni preċedenti, il-Ministeru esplora ma' l-UE l-possibilità li jinholqu madwar īdax-il SME mill-ATP iżda b'koordinazzjoni u pooling finanzjarju centrali. Ir-reazzjoni inizjali tal-Kummissjoni ta' l-Unjoni Ewropea hi definittivament kuntrarja għal din is-soluzzjoni.

Din is-soluzzjoni tista' tkun vijabbi għal Għawdex – għax propju giet żviluppata għal żoni żgħar u periferici – iżda jidher li m'hux se tkun vijabbi għal Malta. Ovvjament, hemm ħafna aktar dettalji fir-regolament innifsu li hu mpossible li wieħed jidħol fihom hawnhekk.

Ir-reazzjoni ta' I-ATP

Mid-dokument tal-Gvern jidher čar li hu lest jabbanduna t-tielet proposta li tikkonsisti fi twaqqif ta' numru ta' SME's. Hawn terġa' toħrog in-nuqqas ta' konsistenza u kredibilità ta' l-ADT.

Sa qabel l-elezzjoni ta' Frar 2008 kienet qed taħdem id f'id ma' l-ATP rigward din il-proposta. Il-Gvern fir-rapport tiegħu isemmi 11-il SME's meta fil-fatt inħolqu 22 gruppi żgħar ta' SME's. B'hekk it-'reshholds' fil-gruppi huma konformi ma' dak rikjest mill-UE. L-ATP lesta li tbiddel il-'format' tat-tmexxija tagħha biex b'hekk tkun tista' tamministra dawn il-gruppi.

Hawn tajjeb wieħed isemmi l-ftiehim li l-ATP laħqed mal-Prim Ministru l-Onor. Dr. Lawrence Gonzi u il-Ministru ta' dak iż-żmien l-Onor. Jesmond Mugliet. F'dawn il-ftiehim il-gvern wieghed li ser imexxi din l-proposta 'l-quddiem biex ikun jista' jaġħmel kuntratt ma' l-Assocjazzjoni għall-perjodu ta' għaxar snin.

F'każ li wara dan il-perjodu ta' għaxar snin jintilef il-kuntratt, il-Gvern kien lest jikkompensa lis-sidien tax-xarabanks.

F'dan il-fuljett issib id-dokumenti kollha tal-korispondenza li għaddiet bejn il-partijiet qabel l-elezzjoni ta' Frar 2008.

Mid-dokument tal-Gvern

GħELUQ

Qabel jiddeċiedi, il-Gvern irid jisma' lill-Maltin u lill-Ġħawdexin u jrid jisma' mill-ATP il-ħsibijiet tagħhom dwar il-futur ta' trasport pubbliku tagħna. B'mod partikolari, irridu nisimgħu dwar l-għażla ta' liema sistema ta' tmexxija li nippreferu u hu għalhekk li qed jiġi ppubblikat dan id-dokument. Id-dokumenti li jmissħom jiġu ppubblikati jirrigwardaw in-netwerk il-ġdid, dak li jirrigwarda l-ghamla tal-vetturi u l-listudju finanzjarju tas-sistema shiħa. Hu l-ħsieb li dawn jiġu ppubblikati bejn Awissu u Ottubru 2008. Dan ikun ifisser illi sa l-ahħar tas-sena tkun tista' ssir diskussjoni shiħa u infurmata dwar it-trasport pubbliku f'Malta biex sa nofs is-sena d-dieħħla, il-Gvern jieħu d-deċiżjonijiet kollha neċċesarji biex jibda jimplimenta pjan konkret li jkun irid jiilhaq l-oġġettivi maqbula.

Ir-reazzjoni ta' l-ATP

Il-Gvern għandu jirrifletti bil-għaqal u jibbenifika mis-sistema li għandu llum fejn għandu kumpanija waħda li hija l-ATP li għandha l-kapaċitajiet kollha li topera r-rotot kollha ta' pajjiżna, kemm dawk vijabbli kif ukoll dawk ir-rotot li m'humiex, u jkun jista' jimplimenta flimkien magħha r-riformi kollha li jinħtiegu fit-trasport pubbliku, dan billi jerġa' jmur quddiem l-UE u jitlobha tqis iċ-ċirkostanzi speċjalji ta' Malta u b'hekk jevita s-sistema ta' tenders u jkun jista' jsir kuntratt għal zmien aktar fit-tul mal-ATP u b'hekk il-Gvern jevita dak li kelli fil-passat; problemi ma' diversi kumpaniji zgħar privati li kienu joperaw ir-rotot tat-trasport pubbliku f'Malta li minn zmien għal zmien jibdew ifallu u dawn jirrikorru fuq il-Gvern biex jgħinhom finanzjarjament biex ikomplu joperaw is-servizz, u fl-ahħar mill-ahħar il-Gvern ikun żamm kelmtu mas-sidien u l-familji tagħhom, hekk kif wegħidhom qabel is-shubija fl-UE li mhux ser ikun hemm problemi għax in-negożjati li kienu saru, saru fl-interess taċ-ċirkostanzi speċjalji ta' pajjiżna.

L-Assocjazzjoni tfakkar li f'laqqha li kienet saret għand l-ADT fil-preżenza ta' l-Onor. Ċensu Galea dak iż-żmien Ministru responsabbi mit-Trasport, iċ-Chairman ta' l-ADT, dak iż-żmien Charles Demicoli u Dr Simon Busuttil dak iż-żmien Kap tal-MIC, fil-preżenza ta' diversi sidien li attendew għal din il-laqqha ffit-ġranet qabel ir-Referendum ta' shubija u l-Elezzjoni ġenerali, aħna konna ġejna mwiegħida li mhux ser ikollna l-ebda problemi bi-shubija fl-UE, dan kollu huwa dokumentat f'minuti li l-Assocjazzjoni kienet ħadet waqt l-istess laqqha.

Illum nistaqsu. Għalhekk qatt ma ġew ippublikati n-negożjati li saru fir-rigward tat-trasport pubbliku?

Infakku li bħala Assocjazzjoni dejjem tħabna li fin-negożjati fuq it-transport pubbliku, Malta għandha tiġi nnegożjata bħala reġjun u mhux pajiż, dan minħabba c-ċirkostanzi ta' pajiż żgħir, li faċilment konna niġu accettati u ma konniex naffaċċjaw dawn il-problemi tal-lum.

Illum kif qed tiġi proposta din il-viżjoni għall-futur fit-trasport pubbliku żgur m'hemmx futur għall-ATP, dan għar-raguni li aħna l-operaturi f'Malta jekk nitilfu t-tender żgur m'għandniex fejn immorru noperaw bix-xarabanks u mhux bħal operaturi oħra jn fl-Ewropa li joperaw fi bliest kbar u f'każ li jitilfu tender jistgħu joperaw fi bliest oħra jn f'pajjiżhom stess.

Carlo Sciberras

From: "Victor Spiteri" <victor.spiteri@atp.com.mt>
To: <gpisani@pn.org.mt>
Sent: Wednesday, January 30, 2008 11:46 AM
Subject: Proposti - laqgha mall- Prim Ministru

Sur Pisani,

Dawn huma l-proposti tal-Kumitat ta' l-Assocjazzjoni Trasport Pubbliku ghall- laqqa li ser tinxamm mall- Prim Ministru nhar is- Sibt 2 ta' Frar fil- 5.00pm:

1) Fin- nuqqas li jidher li m' hemmx il- hsieb min naħha tal- Gvern jiffinalizza l- kuntratt qabel l- elezzjoni generali minkejja li dawn id- diskussionijiet ilhom ghaddejji għal dawn l- aħħar tlett snin, lest Onorevoli Prim Ministru li f' dan in- nuqqas tilhaq ftehim iffirmat sabiex id- dhul tas- sidien ghall- din is- sena ikun ta' Lm 16,000 (Eur 37270) u għas- sena 2009 ikun ta' Lm 16,500 (Eur 38435) u fi tniem tas- sena 2009 isir il- kuntratt?

2) Fir- rigward tal- kuntratt li jrid isir skond ir- regolamenti li qed titlob l- Unjoni Ewropea ma kull pajiż membru, inti lest li tagħtina l- assigurazzjoni li qiegħdin nitolbu? Jew kuntratt li jigi mgħedded wara t- terminu tiegħu? Inkelha tkun assigurata somma ta' flus għal kull sid sabiex f' kaz ta' terminu ta' dan il- kuntratt, tifhem li s- sidien ikunu tilfu kemm l- investimenti li għandhom kif ukoll l- impieg tagħhom?

3) F' kaz li jsir qbil bejn iz- zewg nahat fuq tnaqqis ta' permissi mis- sistema, lest li tikkumpensa għas- somma li qed titlob l- Assocjazzjoni ghall- kull sid li jispicca l- permess tiegħu?

4) Fir- rigward ta' qbil bejn iz- zewg nahat fuq it- tkompli ja- tqallu ta' xarabanks qodma ma dawk godda, ser tkompli tagħti t- Lm 32,000 (Eur 74540) f' sussidju kif seħħi diga' skond ftehim milħuq?

F' kaz ta' qbil min naħha tiegħek fuq dawn il- proposti, isir ftehim iffirmat qabel l- elezzjoni generali sabiex il- kumitat il-aqqa' il- membri tiegħu u jigi spjegat lilhom dan il- ftehim.

Dejjem tiegħek,
Victor Spiteri
President

Dan id-Dokument li jjib id-data ta' 24 ta' Jannar 2008, juri l-ewwel proposti u kuntatti li l-Assocjazzjoni għamlet mal-Prim Ministru l-Onor. Laurence Gonzi. Wara din l-ittra l-Prim Ministru accettata li jiġiha ma' l-Assocjazzjoni s-Sibt 2 ta' Frar 2008 fil-5.00 ta' fil-ġħaxija.

Assoċjazzjoni Trasport Pubbliku
Public Transport Association

Hire of Coaches & Vintage Buses

Subsidiary Company:

Malta Bus Advertising Ltd.
Tel: 2125 2339 – Fax: 2124 5715
www.maltabus.com

41, Dun Ĝorġ Preca Street, B'ċċajra HMR 02
Tel: 2125 0007/8/9 – Fax: 2124 5715
Website: www.atp.com.mt
E-mail: atp@atp.com.mt

24/1/2008

PROPOSTI GHAL FTEHIM

Onorevoli,

1. Lest li qabel l-elezzjoni tagħmel kuntratt mal-Assocjazzjoni?
2. Fin-nuqqas li dal kuntratt mhux possibbli qabel l-clezzjoni, lest li tagħmel iffirmat għal din is-sena li qiegħdin fiha, 2008, d-dħul jkun ta' Lm16,000 (€ 37270) u għas-sena 2009 jkun ta' Lm16,500 (€38435) u fi tmiem is-sena jsir kuntratt għid?
3. F'kaz ta' kuntratt għid, li dan ser jorbotna għal-perjodu ta' snin, mingħajr garanzija li dan jaist' jiggedded? lest li toffri somma garantita għal kull sid f'kaz ta' terminn ta' dan il-kuntratt?
4. F'kaz ta' qbil bejn iz-zewg nahat fuq tnaqqis ta' permessi, lest li tikkumpensa għas-somma li qed titlob l-Assocjazzjoni għal kull sid?
5. Fir-rigward il-bdil tax-xarabanks il-għodda, se jerga' jkun hemm sussidju minn-naha tal-gvern għal-ħalli?

F'kaz li taqbel ma dawn il-proposti, isir ftehim bil-miktub u iffirmat miz-zewg nahat u l-kumitat lest li b'dan il-ftehim il-aqqxa l-membri tieghu għal-laqgħa generali qabel l-elezzjoni fejn jiġi spjegat lillhom dan il-ftehim.

President: Victor Spiteri, V/President: Johnny Camilleri, Segretarju: Felix Fenech, Kaxxier: Alphonse Abela
Membri: Charlie Seychell, Andrew Garnizi, Angelo Fenech

L-Assocjazzjoni trid tikkonferma l-verita' ta' dak kollu li qed issostni li ġie mwiegħed lillha u għaldqastant qed tipprodu dokumenti ħalli ssakħħa dak li qed tgħid.

Il-Ministru

The Minister

Lis-Sur Victor Spiteri
President
Assoccjazzjoni Trasport Pubbliku
Blata l-Bajda

26 ta' Frar 2008

Għażiż

Naghmel referenza għan-negożjati illi l-Assocjazzjoni Trasport Pubbliku għandha ma' l-Awtorita Dwar it-Trasport ta' Malta rigward il-kuntratt għas-servizz tat-trasport pubbliku ghall-ghaxar snin li gejjin. Ninsab fiducjuz illi dawn in-negożjati ser iwasslu għall-ftehim gust fl-ahjar interess tat-trasport pubbliku fil-parametri tal-legislażzjoni Ewropeja.

Nifhem illi il-ftehim li ser jintlahaq ma jagħtix garanziji lis-sidien tal-vetturi illi jkomplu bix-xogħol tagħhom f'għeluq l-ghaxar snin. Il-gvern huwa konxju u dispost li jgħiñ lis-sidien tal-vetturi kemm-il darba ma jkunx hemm estensjoni tal-ftehim li ser jintlahaq.

Għaldaqstant ninfurmak illi l-Gvern huma kommess illi jagħti kumpens xieraq lis-sidien kollha li jkunu qed joperaw dan is-servizz ta' trasport puibbliku u dan wara diskussionijiet sabiex jintlahaq kumpens gust.

Inselli Għalik.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jesmond Mugliett'.

Jesmond Mugliett

c.c. Chairman, ADT
CEO, ADT

Wara il-laqqha pozittiva mal-Prim Ministro l-Onor Laurence Gonzi huwa awtorizza l-Il-Ministru l-Onor Jesmond Mugliett jikkonferma dak kollu miftiehem fil-laqqha. L-Onor Ministro Jesmond Mugliett jikkonferma bil-miktub li jekk wara l-perjodu ta' għaxar snin jiġi tħalli il-kuntratt minn xi membru jew membri tal-Assocjazzjoni, il-Gvern ser ikun dispost li jaġħi kumpens xieraq lis-sidien.

MALTA TRANSPORT ASSOCIATION

41, Dun Gorg Preca Street, Blata l-Bajda, Malta. Tel: 25007; Fax: 245715

---

13 June 2000

Dr Simon Busuttil
Director
Malta-EU Information Centre
Old University Building
Valletta

Dear Dr Busuttil

We would like to meet you or representatives of your Centre regarding the negotiations in preparation for Malta's accession to the EU, in so far as these affect Public Transport.

In particular we would like to have information relating to the following matters:

1. interpretation of the screening document with regard to public transport;
2. Malta government's intention regarding negotiations for public transport;
3. the possibilities for continuation of subsidies for public transport with regard to the acquis;
4. competition and liberalization aspects in this sector with regard to the acquis;
5. social and environmental considerations of public transport with regard to the acquis.

Since the matter is of importance for our organization, in view of the upcoming negotiations with the EU , we would like to advise that the meeting be held as soon as possible, preferably before the end of June 2000.

We look forward to your positive reply.

Sincerely

Victor Spiteri
President

- cc. The Hon. Joe Borg, Minister of Foreign Affairs
The Hon. Censu Galea, Minister for transport and Communications
Mr. Richard Cachia Caruana, Malta Negotiating Team.

Id-Dokument t'hawn fuq juri sa mis-sena 2000 l-Assocjazzjoni kienet attiva ssegwi l-landament tan-negożjati bejn Malta u l-Unjoni Ewropeja.

Founded August 7, 1935

On buses and traffic

Mr Victor Spiteri, president of the Public Transport Association, makes a cogent argument on behalf of public transport in his contribution to today's "The country's agenda" (page 11). The points he makes, though coming from an obviously biased person, who has an interest in the business he is writing about, are valid.

Mr Spiteri agrees there is a need for improvement in the public transport sector but, he points out, "if you do not have the tools you cannot offer a better service".

Which is all very reasonable. Though somewhat misleading. For let it be said bluntly – the Public Transport Association can deliver a much better service with what it has at its disposal at present. Of course the buses are old, many of them uncomfortable. Who could deny that? But if the members of the association would only get down to it, the service would improve in no mean measure.

For one, if bus drivers could only be brought to show more consideration to their passengers, there would be no end to the improvement in the service.

"More consideration" is not just manners, but a driver's attitude to his job. Decent road manners, for

instance. Punctuality. Keeping the bus clean. Not being churlish with people. Not cheating. And if they could add a smile to that, why, that would be the icing on the cake.

Of course bus drivers work long hours in highly undesirable conditions. They certainly do not have an easy job. Being at the wheel in the heat of summer on Malta's roads is tiring. It is just as bad in winter. But many other people have a job which is, just as demanding, and they do not go about it with a chip on their shoulder. After all, the passengers are thus bus drivers' and owners' livelihood, and they should do their best to win back those tens of thousands they have driven to using their car, and giving up using public transport because of the poor service on offer.

Probably one factor leading to the service not improving in spite of the many promises made, and the fare increases given, is that though there are tens of thousands fewer passengers using public transport, no bus licence has been withdrawn.

Mr Spiteri is not alone in believing public transport to be the solution in considerable part, to the country's transport problems, and increasingly clogged roads. Indeed, the government agrees with him and

preaches the use of the buses, but it contributes little to make the traffic problem any easier. For instance, must we have these huge tourist coaches in the country? We have allowed coaches to be imported which are suitable for Australia or the United States, where tourists go on tours lasting many days, and need room where to store considerable amounts of luggage. The coaches there have to be large enough for that.

But tours here last a matter of hours. Coaches do not need to have luggage room. And yet that is the kind of coaches we have allowed in. The coaches are high, because of the extra room they need for luggage, so they have to be driven in the middle of the road, to prevent tree branches damaging them. And driving in the middle of the road slows the traffic, and probably leads to road rage incidents.

The government is in the process of subsidising the purchase of new buses. Has much thought, really, gone into the size of bus that is needed? Have the reflections made considered that most bus journeys here are of a very short duration? Has that fact had any bearing at all on the ultimate decision as to what kind of bus is needed?

Letters to the Editor

No paradise at all!

It is with great regret that I feel the urge to was a "v for young people who started to arrive

sunshine at least four Maltese
arrived here to see how different it was from what they had known at home.

Gozo ferry tickets

'd I are frequent My wife
arrived here to see how different it was from what they had known at home.

Id-dokument t'hawn fuq ikompli jagħti xieħda ta' l-impenn tal-President ta' l-Assocjazzjoni, s-Sur Victor Spiteri li f'isem l-istess Assocjazzjoni, jagħmel ta' spiss diversi kontribuzzjonijiet fil-media lokali kif ukoll jattendi diversi forums u taħdidi kemm f'Malta kif ukoll barra xtutna, dejjem bi skop ewljeni li l-Assocjazzjoni żżomm kuntatt shiħ kullimkien u ma' kulħadd. Dejjem bl-iskop ewljeni li jitjieg it-trasport pubbliku f'pajjiżna.

ANALYSIS OF

GREEN PAPER TOWARDS A NEW CULTURE FOR URBAN MOBILITY

(Issued by the Commission of the European Communities

Brussels 25.9.2007

COM(2007) 551 final

Prepared for Assocjazzjoni Trasport Pubbliku (ATP)

Malta

SMART URBAN MOBILITY

By

Dr. Alan Xuereb M.Phil. (Jur.) LL.D.

Managing Partner

Xuereb & Vella Advocates

Malta February 2008

Id-dokument t'hawn fuq huwa studju li l-Assocjazzjoni kkummissionat biex flimkien mal-ADT u l-Gvern tkun tista' twettaq il-proposta ta' SME's.

BUSING AROUND

POSITION PAPER
Regarding the Revised Proposal for a

**REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF
THE COUNCIL ON PUBLIC PASSENGER TRANSPORT
SERVICES BY RAIL AND BY ROAD**

**FOR
ASSOCJAZZJONI TRASPORT PUBBLIKU (ATP)
MALTA**

Prepared by
Dr. Alan Xuereb M.Phil. (Jur.) LL.D.
Partner
XUEREB & VELLA ADVOCATES©

September 2005
Valletta

Id-dokument t'hawn fuq huwa studju kkommissjonati mill-Assocjazzjoni bl-għajnuna ta' nies kompetenti u esperti f'dan il-qasam. L-iskop ta' dan l-studju kien sabiex l-Assocjazzjoni tgħin u tassisti l-Gvern fin-negożjati għad-dħul ta' Malta fl-Unjoni Ewropeja.

L-UE tacċetta protezzjoni għal tal-linja, mini-buses, taxis u burdnara

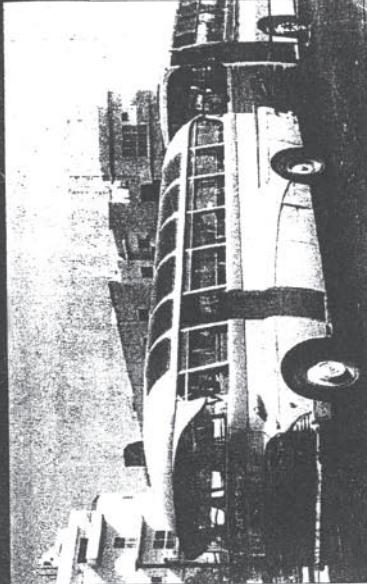
Konferma ta' kemm l-UE tagħi kas iċ-ċirkostanzi speċjali ta' Malta

Winn Kud STAGNO-NAVARRA

B'Wata insiebia n.Ujogni Europeo. Ix-xarier ta kar-tissa tal-linja, *ta-min-base*, rat-taxi kif ukoll id-hundarri tissu, jibegħi jidu. Iew lu qed jaħbi minn iż-żgħadha bil-hawn.

Dan Jirzutta min-jirzut
li sareh heen il-Gvern. Malli u l-
UE-dwar il-Kapthu ta' transport
li uegħelhaq
nharr il-Gim-
ħaqqa waqt il-
konpliha tal-
process, tu'
lmharsa
I-interessi
tal-burdna
għal waraq

UE. Minbaria l-dekċwaġta, erba' arrangementi speċjali f'forma ta' zmien transitorju għall-introduzzjoni ta' mizuri li jidherha t-tant dan il-Kapitoli, minnha kif-funzjoni u kif-funzjoni minn-negozjati li hundnara jaistebu pphażżeen bi-istess numru fin-najha. Ta' iż-żgħix minn-nadur, wa' sejjed minn-nadur ta' i-

jzommu l-kwot li qed jaħdmu bihom iħlom

In-negożjat min-naha tal-
etturi. • Thiet suan žmien bieš il-hlas
Għadha, Minn-nu u minn-nu kien
Għadha, Minn-nu u minn-nu kien

Gvern Mani qed June xxv
minn Richard Cachia Cartana,
Kan. Kil-Gore-Group la.

Negoziatui Maltin.
Il-Kapitulo dwar it-transport

hu 18-1 Kapitul li ngenħalaq s'issa minn Malta kemm ilhaa tmeegozja ma' l-UE fi zmien

Silta mill-gazzetta "In-Nazzjon" tal-ħarġa ta' Tlieta 30 ta' Ottubru 2004

PVST International, DP AG, VKZ 74001
EACD 13-15, Rue de la Charité B-1210 Brussels

Public Transport Association
Victor Spiteri
41, Dun Gorg Preca Street
HMR 02 B'Bajda
Malta

European Association of
Communication Directors
(EACD) AISBL

13-15, Rue de la Charité
B-1210 Brussels
Tel +32 (0)2 219 23 07
Fax +32 (0)2 219 22 92
info@eacd-online.eu
www.eacd-online.eu

Brussels, 22th November 2007

Invitation to the European Communication Summit 2008

Dear Victor Spiteri,

On April 24th – 25th 2008, the second European Communications Summit will be taking place in Brussels! Bringing together leading communications professionals from across the continent, the European Communications Summit 2008 will entail two days of the most up-to-date discussions, cutting-edge topics, top class speakers and excellent networking opportunities.

I am delighted to send you our brand new Save-the-Date Brochure for the ECS 2008. Therein we present the broad range of topics that we will cover, an extract of the interesting speakers who have agreed to join us on the occasion, and a review of the Summit from 2007.

I am looking forward to meeting you in Brussels at the biggest gathering of communication professionals in Europe. For more information you are welcome to visit www.communication-summit.eu.

Best regards,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Herbert Heitmann".

Herbert Heitmann
President

President: Dr. Herbert Heitmann   **Vice Presidents:** Florence Ranson (Managing VP) · Laurynas Bucalis · Arja Suominen
Assessors: Orlando Arango · Isabel Borgas · Neil Corlett · Dirk Delmartino · Thomas Ellerbeck · Jan Hol

N° d'entreprise: 886.470.528 VAT: BE 0886.470.528

Bank Details: ING Belgium SA/NV Account Number: 375-1008091-49 SWIFT (BIC): BBRUBEBB IBAN: BE97 3751 0080 9149

Stedina mill-European Association of Communication Directors lill-President tal-ATP is-Sur Victor Spiteri. Huwa attenda għal dan is-Summit li sar f'Brussels u ħa sehem attiv.

Mr. Victor Spiteri, President
PTA
41, Triq Dun Gorg Preca
Blata l-Bajda HMR 02

26 January 2007

Dear Mr. Spiteri,

The Malta Tourism Authority STAR scheme 2006 (Service Brand Champion), launched last May, has come to an end on the 31st December 2006. The aim of the scheme is to acknowledge and reward front-liners for their excellent service and hospitality.

The monitoring panel, chaired by the undersigned met on the 22nd of January, 2006. The main objective of the panel was to vet and confirm the short-listed winners of the scheme.

We received a total amount of **57 valid nominations from Buses**. Those nominations received after the closing date will be eligible to participate in the STAR scheme of 2007. The awards ceremony for 2006 will be held in March and the top three STAR performers in each category will be invited to attend the ceremony.

The best nominee from each category will be awarded with an 18ct gold lapel-pin, a certificate, as well as a cash prize of Lm500.

We would like to take this opportunity to thank you for your unfailing support throughout the current and future schemes. Should you require further information on the STAR scheme kindly contact the undersigned on telephone number 22915272 or email on john.magri@visitmalta.com

Yours truly,

John Magri
Quality Assurance Officer

Id-dokument ta' fuq juri kif l-ATP hija attiva u tipparteċipa f'kull attivitā li għaliha tkun mistiedna.

The Right Worshipful The Lord Mayor of Portsmouth

Councillor Tom Blair

Lord Mayor's Parlour
Guildhall
Portsmouth PO1 2AJ
Tel: Portsmouth (023) 9283 4706
Fax: Portsmouth (023) 9283 4317

www.portsmouth.gov.uk

23 July 2003

Dear Mr Spiteri

Thank you so much for the plaque presented to me for the City of Portsmouth on Wednesday 16 July 2003 at the D-Day Museum.

I certainly enjoyed giving the certificates to the Maltese bus drivers on completion of their two week customer service training course and hope they had an opportunity to visit some of our local attractions in Portsmouth.

It is good to keep in touch with our friends in Malta and hope the event continues next year.

Thank you once again and please accept my best wishes.

Yours sincerely

Tom Blair.

Mr Victor Spiteri
President
Assocjazzjoni Trasport Pubbliku
41 Triq Dun Gorġ
Preca
Blata l-Bajda
HMR 02, MALTA

Dan id-dokument huwa xhieda tal-impenn ta' I-ATP li torganizza korsijiet għax-xufiera tagħha. Normalment dawn il-korsijiet jitmexxew minn esperti barranin.

Int Sid ta' Karozza tal-Linja u trid il-kundizzjonijiet tax-xogħol tiegħek jitjiebu

Meta kien fil-gvern, il-Partit Nazzjonalista dejjem ta-priorità lis-servizz tat-trasport pubbliku. F'kull pass li ha gvern Nazzjonalista dejjem fitteż li jisma' l-vuċċi ta'l-operaturi kollba fil-qasam tat-trasport, speċjalment tas-sidien tal-karozzi tal-linja. Dejjem ha bsieb li jinżamm bilanč li, filwaqt li jiggarrantixxi l-abjar kundizzjonijiet għas-sidien u l-operaturi tal-karozzi tal-linja, ma jkunx ta' piżżejjed fuq il-passiggieri.

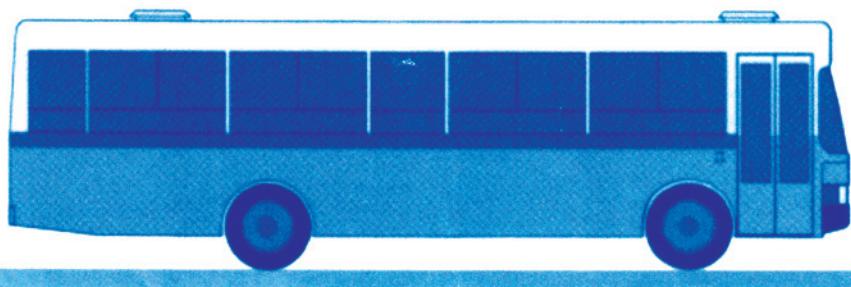
Kien gvern Nazzjonalista li:

- ✓ **Moloq** is-sistema tas-sussidji fuq il-biljetti.
- ✓ **Beda** l-proċess sabiex jinbidlu l-karozzi tal-linja.
- ✓ **Ta l-inċentiv** biex il-piż ta' xiri ta' karozzi ma jkunx kbir fuq is-sidien.

Gvern ġdid Nazzjonlista:

Jiżgura li t-trasport pubbliku jerġa' jaqbad it-triq tal-progress billi:

- ✓ **Jingħataw inċentivi** kemm lil min juža l-karozza tal-linja spiss kif ukoll lis-sidien u operaturi.

Silta mill-Manifest Elettorali tal-Partit Nazzjonalista fil-Gvern